

Länsstyrelsen Skåne
Miljöprövningsdelegationen
skane@lansstyrelsen.se

Yttrande över ansökan från AB Tetra Pak om tillstånd enligt miljöbalken för verksamheten vid Råbyholm, Lunds kommun.

Dnr 551-44195-2022

Sammanfattning

Synpunkter på tillståndsfrågan

Lunds Naturskyddsförening (nedan: LNF) tillstyrker ansökan. Tillstånd till sökt verksamhet bör lämnas under förutsättning att vad LNF anför nedan om villkor och skyddsåtgärder m.m. beaktas. Även verkställighetsförordnande tillstyrks. Miljökonsekvensbeskrivningen bör kunna godkännas även om frågor om grundvatten borde redovisats utförligare.

LNF:s tillstyrkan förutsätter att framtida förbrukning av maximalt 10 ton organiska lösningsmedel åsyftar de typer av lösningsmedel som nämns i ansökan.

Bakgrund, ansökan

AB Tetra Pak (nedan: bolaget) söker tillstånd enligt miljöbalken för fortsatt drift av verksamhet inom förpackningsindustrin på fastigheterna Råbyholm 3 och 5, Lunds kommun. Verksamheten omfattar enligt ansökan daterad 2022-12-19 forskning och utveckling av process- och förpackningssystem, produktion, testning och provkörning av processutrustning, utveckling och provkörning av fyllningsmaskiner och förpackningssystem, utbildningsverksamhet m.m. Härutöver avser man att tillverka förpackningsmaterial, vilket sedan år 2015 bara skett i mycket begränsad omfattning, samt sugrör m.m. Åtgärder planeras också vad gäller kylanläggningar för att minska riskerna med ammoniakutsläpp.

Ärendet har remitterats till ett antal instanser, däribland LNF. Enligt Länsstyrelsen bör synpunkter lämnas på tillståndsfrågan och synpunkter kan även lämnas på föreslagna villkor, behov av ytterligare villkor och skyddsåtgärder.

Bolagets yrkande

Bolaget yrkar att få bedriva tillverkning av förpackningsmaterial (1,5 miljarder standardförpackningar per år), tillverkning, montering och kvalitetstestning av utrustningar för huvudsakligen livsmedelsindustrin, samt utvecklings- och forskningsverksamhet. Tillståndet gäller för en förbrukning av maximalt 10 ton organiska lösningsmedel per år och för en total tankvolym om högst 20 kbm skärvätskor, processoljor m.m. Bolaget yrkar att verkställighetsförordnande lämnas liksom godkännande av miljökonsekvensbeskrivningen.

I begärda kompletteringar av ansökan lämnade bolaget 2023-05-11 ytterligare upplysningar samt andrahands- och justerade yrkanden, däribland om tankvolym för skärvätskor m.m.

Bolagets förslag till villkor

Bolaget föreslår sedvanligt villkor (1) om att verksamheten ska bedrivas i enlighet med ansökan, villkor (2) om utsläpp av högst 6 100 kg lösningsmedel per år, villkor (3) om utsläpp av högst 450 kg plaströk per år, villkor (4) om säker lagring av kemiska produkter och farligt avfall, villkor (5) om buller vid bostäder m.m, villkor (6) om fortlöpande systematisk energieffektivisering, villkor (7) om kontrollprogram, villkor (8) om förfarande vid avveckling samt villkor (9) om idrifttagande av kylanläggning inom 5 år efter lagakraftvunnet tillstånd.

Synpunkter på villkor

Sammanfattande synpunkter

LNF anser att villkorsförslag 1, 4, 5, 7 och 8 i huvudsak bör kunna godtas. Villkor 2, 3 och 6 bör till sin inriktning också kunna godtas, men förtydliganden behöver ske. Beträffande villkorsförslag 9 avstår LNF från att lämna synpunkter på grund av brist på erfarenhet av industriell kylteknik. Utöver de förslag på villkor (1)-(9) som bolaget lämnat anser LNF att ytterligare villkor bör övervägas. Villkor bör således föreskrivas för utsläpp av processvatten och dagvatten, för kunskap om grundvatten, för utfasning och utbyte av kemiska produkter samt, om möjligt, även för biologisk mångfald.

Kommentarer till bolagets villkorsförslag

Villkorsförslag 1 (allmänt villkor). I beslutstext bör tydligt lyftas fram de påverkansfaktorer som har hög dignitet men där särskilda villkor inte lämnas, utan som får bevakas via det allmänna villkoret (se även nedan under "Synpunkter på skyddsåtgärder").

Villkorsförslag 2 och 3, om utsläpp till luft. Bolaget bör även åläggas att i dialog med tillsynsmyndigheten fortsätta minska de diffusa utsläppen. Vidare ska

reningsanläggningar fortlöpande underhållas så att prestanda bibehålls. Villkoren bör skrivas så att de inkluderar alla driftförhållanden, t.ex. även vid uppstart, underhållsarbeten, driftstörningar etc.

Villkorsförslag 4 om säker lagring av kemiska produkter, farligt avfall m.m. bör kunna godtas.

Villkorsförslag 5 om buller hänvisar till Naturvårdsverkets riktlinjer. Höga bullernivåer klockan 06-07 bör även undvikas, t.ex. genom krav på eldrivna fordon, möjligheterna bör undersökas före beslut.

Villkorsförslag 6 om energieffektivisering och en plan för detta bör kunna godtas. Villkoret bör skrivas så att även transportverksamhet omfattas (bl.a. bör industrispår behållas).

Villkorsförslag 7 om kontrollprogram bör kunna godtas.

Villkorsförslag 8 om tillvägagångssätt vid avveckling bör kunna godtas. Ev. markföroreningar ska i en sådan situation vara dokumenterade.

Villkorsförslag 9 om kylanläggningar. LNF avstår från att lämna närmare synpunkter. Om zinkutsläpp i någon grad kan spåras till kylfunktionen kan det vara en fråga värd att uppmärksamma.

LNF:s förslag till ytterligare villkor, utöver bolagets förslag

Utsläpp till vatten. Villkor bör lämnas för utsläpp av föroreningar till vatten (d.v.s. för processvatten som leds till kommunalt reningsverk, och för dagvatten). Zink är ett exempel på en parameter som behöver regleras i båda fallen. Villkor för processvatten bör lämnas som gränsvärden. Villkor för dagvatten bör lämnas som riktvärden, eftersom möjligheterna för rening är nederbördsberoende. Det är också angeläget att hålla utsläpp av mikroplast på lägsta möjliga nivå. Förbättrat tillstånd i Höje å och låg belastning på det kommunala reningsverket bör vara utgångspunkter i arbetet. Ev. kan en provotid behövas för att ytterligare utreda möjligheter till lägre utsläpp, renodlad ledningsdragning, ändamålsenlig provtagning m.m.

Grundvatten. Frågor om grundvattnets kvalitet och dess ev. påverkan genom bolagets verksamhet berörs inte närmare i MKB:n. Industriell verksamhet har pågått under lång tid inom det område ansökan avser. Ett villkor bör finnas där bolaget åläggs att bidra till kunskap om grundvattenförhållanden inom de fastigheter verksamheten bedrivs, samt påverkan på de grundvattenförekomster som berörs.

Utbyte av farliga kemiska produkter. Ett villkor om utbyte (substitutionsprincipen) av miljöfarliga ämnen mot mindre farliga bör medtas. Frågan bör följas upp minst en gång om året eller helst löpande. En utgångspunkt i arbetet kan vara den information Kemikalieinspektionen tillhandahåller. Ett villkor är önskvärt även om frågan beskrivs i MKB:n.

Biologisk mångfald. Tetra Paks verksamhet i Lund bedrivs inom ett stort område. Genom hårdgjorda ytor, trafik samt ljud- och ljusemissioner påverkas biologisk mångfald. För ett område som i detaljplan blivit avsatt för industriändamål kan långtgående anpassningar inte krävas, men med tanke på den snabba globala tillbakagången för många arter är alla insatser viktiga. Gröna tak och anpassad belysning är åtgärder som kan genomföras på ytor där industriella funktioner och säkerhet inte äventyras. S.k. ekologisk dagvattenhantering är en annan möjlighet. Ekologisk dagvattenhantering har också betydelse för flödesutjämning och vattenkvalitet. Bolaget har på sid 10 i MKB:n angivit "Agera för naturen" som ett fokusområde för koncernen. På sid 11 sägs att bolaget har ambitioner att "bevara och återskapa biologisk mångfald". LNF ser positivt på detta och föreslår att ett villkor övervägs innebärande att bolaget ska följa kunskapsutvecklingen och, när det är möjligt, genomföra åtgärder till stöd för biologisk mångfald. En specifik frågeställning kan vara värd att nämnas nämligen ljusemissioner och deras påverkan av fladdermöss, som är fridlysta, och finns i den närbelägna St Larsparken. Ljus faller in under miljöbalkens tillämpningsområde.

Synpunkter på skyddsåtgärder

Ett antal skyddsåtgärder nämns i MKB:n såsom förankrade i bolagets klimat- och miljöarbete. LNF bedömer att villkor inte behöver anges för dessa utan att det kan vara tillräckligt om Länsstyrelsen i sina motiveringar knyter an till dem på ett sådant sätt att bolaget ändå tydligt binds till dem, genom det allmänna villkoret (bolagets villkorsförslag 1). Åtgärderna är:

Utsläpp av växthusgaser. Bolaget har ett mål för 2030, netto noll växthusgasutsläpp för den egna operativa verksamheten. Bl.a. är dieseldrivna truckar på väg att ersättas. Mål som gäller för tiden därefter och för hela koncernen är mer svårbedömda.

Förebyggande åtgärder vad gäller ändrat klimat. Skyddsåtgärder beskrivs i ansökan, bl.a. vid översvämningar. Bolaget följer utvecklingen och nämner att ytterligare åtgärder kan behövas.

Cirkulär ekonomi. Under rubriken "Hållbar utveckling" i MKB:n nämner bolaget på sid 9-10 ambitioner kring fokusområdet "Driva arbete med cirkulära lösningar". Frågan är även aktuell inom EU. LNF tror vad gäller Tetra Pak (koncernen) att den indirekta påverkan som gäller resursanvändning i vid mening är större än påverkan från lokala produktionsenheter. Inte desto mindre bör dessa föregå med gott exempel, särskilt de som svarar för forskning och utveckling.

Hushållning med vatten. Bolaget beskriver i handlingarna möjligheter att hushålla med vatten.

Övrigt

Planetära aspekter på klimat och biologisk mångfald. På senare tid har ny kunskap framkommit om det allvarliga planetära läget vad gäller klimat och biologisk mångfald. Långtgående krav bör generellt kunna ställas vid miljöprövningar. Många aktörer delar detta ansvar. LNF hänvisar till dokumentation från IPCC och IPBES. LNF vill även peka på den kritik som funnits av certifiering enligt FSC.

Miljö kvalitetsmål för luft i relation till barnhälsa. Miljö kvalitetsnormer innebär inte skydd för barnhälsa. Bolaget föreslås i sitt luftvårdsarbete även beakta nationella miljö kvalitetsmål. LNF vill i sammanhanget nämna Naturvårdsverkets skrift "Luft & miljö. Barns hälsa" (2017).

För Lunds Naturskyddsförening

Tomas Björnsson, ordförande, cicero@rtb.se

Kontaktperson: Lars Nerpin, larsnerpin@outlook.com